

1.1. REZUMAT

CUVINTE CHEIE:

artă, atitudine, atribut, augmentare, bust, canon, corporalitate, corset, estetică, evoluție, formă, frumusețe, funcție, gest, glamour, ideal, idee, inovație, interacțiune, istorie, lenjerie, limbaj, mesaj, mister, modă, pasiune, proporție, reconfigurare, relaționare, sân, semn, serialitate, senzorialitate, siluetă, simbol, sutien, tehnologie, tipologie, unicitate, valență, valoare, viziune, volum, veșmânt.

Valențe fundamentale și derivate ale esteticii corporalității între canon și tehnologie se dorește a fi o abordare a corpului uman din diferite unghiuri de expunere a problematicilor noționale și semantice ale acesteia.

De la dualitatea percepției asupra corpului înțeles ca un întreg cu tipologii de forme și dimensiuni bine definite, cu un raport coerent (anatomic) de aranjare și organizare a unora față de celelalte, dar și ca suport (element de susținere) al veșmântului s-au născut întrebări multiple care au conturat întreaga mea cercetare doctorală.

Există o relație directă între corp și „undergarment”? Voi folosi acest termen din limba engleză pentru a defini primul strat ce acoperă structura de bază, scheletul pe care se articulează toate celelalte piese care alcătuiesc ținuta. Și cum reformulează acesta corpul uman, din perspectiva canonului și cât îl influențează? Care este evoluția esteticii corporalității?

Există o strânsă corelare între „undergarment” și vestimentație? Cât de importantă este aceasta în remodelarea corporală, pentru a exprima idealurile estetice ale epocii? Cât din formă se subordonează funcției? Sunt întrebări care deschid orizonturi largi, având o putere mare de generalizare, dar am încercat să mă rezum la forma văzută prin prisma esteticii corporale și funcția înțeleasă prin prisma ergonomiei, a utilității.

Când putem înlocui termenul de „undergarment” cu cel de lenjerie, sau care este evoluția celor două concepte? Răspunsul l-am găsit prin analiza reconfigurării mentale a vestimentației. Dacă primul termen este privit într-o accepțiune utilitară și

estetică, cel de-al doilea transcende dincolo de dimensiunea funcțională, devine o revoluție (*re-evoluție*) a mentalității, este un vestiment de sine stătător, un obiect de fetiș, de seducție, ce implică latura erotică. „Layer”-ele nu mai au o ordine firească, nu mai există ceea ce este dedesubt... devine deasupra: în ultimele decenii granița dintre cât ascundem și cât expunem devenind inexistentă.

Se naște astfel o altă întrebare firească: de ce este lenjeria neagră obiect de seducție? Care este însemnătatea acesteia? Este concepută pentru un corp perfect, sau remodelează corpul spre perfecțiune?

Pornind de la aceasta iluzie a corpului perfect și de la rolul lenjeriei de a accentua părțile frumoase ale siluetei și a acoperi (a masca) defectele ajungem să ne întrebăm care a fost și este rolul cinematografiei în crearea idealurilor de frumusețe și în promovarea esteticii corporalității?

Toate aceste siluete create și recreate prin construcții de formă, prin culoare sau alte elemente de limbaj plastic, prin artificii ale camerelor de filmare, nu pot exista și nu pot accede spre perfecțiune fără o componentă fundamentală a întregului proces de transformare ideatică: tehnologia. Care este rolul ei? Cât influențează, cât ajută, cât restricționează (pornind de la concept la produsul finit articulat pe corpul uman)? Ce pondere are factorul creativ și cât are cel tehnologic? Cât din acesta îți dă soluția de design și invers?

Ce înseamnă colecțiile prêt-à-porter și couture în lenjerie? Care sunt limitările primelor în re-forma corpului uman, în modelarea estetică a corporalității?

Și nu în ultimul rând se impune întrebarea ce valențe va îngloba lenjeria în raport cu suportul sau fundamental pe care se articulează (corpul uman)? Cât îl va transforma, ce alte funcții și scopuri va avea? Asemenea unei curbe a lui Gauss a atins un maxim de expresivitate estetică și va recădea pe o pantă descendentă spre valori utilitare bazice? Sau se va reinventa? Spre ce? Unde? Se va naște un nou termen ce va îngloba noile valențe? *Estrometrie*?

Dacă tema tezei de doctorat s-a născut firesc din mijlocul preocupărilor mele în domeniu, răspunsurile la întrebările formulate vizează cei nouăsprezece ani de experiență în domeniul designului de lenjerie, de cercetare și exprimare a creativității

și cei șapte ani în care am împărtășit din cunoștințele acumulate studenților de la Universitatea de Artă și Design unde am avut plăcerea să fiu cadru didactic asociat.

În tot acest timp am învățat că cercetarea în domeniul vestimentar înseamnă un șir lung de procese, pornind de la căutări, tatonări și viziuni, trecând prin problematici de conceptualizare și ajungând la creația percepută ca inovație, creația translatată la prototip și tradusă în final prin produs.

Între estetica corporalității, canoane și tehnologii se poate cuprinde o lume întreagă de concepte, de idei, de premise, este un tărâm vast ce oferă nenumărate căi și oportunități de explorare.

Cu toate acestea am restrâns răspunsurile la întrebările cheie formulate și le-am structurat în cinci capitole ce presupun căutări (documentări), reformulări, studii analitice de caz, părți de cercetare experimentală și nu în ultimul rând... incertitudini.

Pornind de la premisa că orice teză este susținută de antiteză, pe parcursul demersului vor apărea firesc și interogațiile negative: este sau nu este estetica corporalității influențată de tehnologie? „Cuget, deci există!”, mă îndoiesc, deci elimin dogma, o pun sub semnul suspiciunii, încerc să aflu adevărul, să demonstrez veridicitatea ideilor și conceptelor exprimate.

Studiile analitice pe care le voi realiza în această lucrare vor sta sub cupola interdisciplinarității, pentru că o cercetare temeinică, fie ea în medicină, economie sau arte vizuale, trebuie să surprindă conectarea subtilă dintre elemente aparent fără legătură.

Pentru a ajunge la reformulări și reorganizări corporale, deconstrucții și reconstrucții, trebuie să privim structura umană vie, atât prin prisma canonului de frumusețe impus de criteriile estetice ale fiecărei perioade istorice, cât și prin intermediul formelor, dimensiunilor și proporțiilor reale, anatomice, biologice, așa cum au fost ele studiate de antropologi, psihiatri, geneticieni etc.

De aceea, în primul capitol (Antropologia feminității), am făcut o incursiune în clasificările savanților față de generalitățile și particularitățile corpului și a modului în care a fost structurată de-a lungul timpului tipologia umană.

Frumusețea nu a fost niciodată o valoare absolută și imuabilă, ci a cunoscut chipuri diferite în funcție de perioada istorică și de țară, și aceasta nu numai în ceea ce privește Frumusețea fizică (a bărbatului, a femeii, a peisajului), ci și în ceea ce privește Frumusețea lui Dumnezeu, a sfinților, a ideilor...¹

Pornind de la aceste premise, o incursiune în istoria artei ne face să vedem și să înțelegem corpul uman dincolo de aspectul exterior, în valoarea lui intrinsecă și lăuntrică: de la disproporțiile și supradimensionările paleolitice, la perfecțiunea și inaccesibilitatea grecilor antici, de la omul insignifiant, privit doar sub aspectul material de „carne” în viziunea religioasă a Evului Mediu, la omul centrul universului din Renaștere sau forța de muncă a logicii industriale, pentru ca apoi, la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX acesta să devină o „invenție culturală”, să apară ca o inovație în arta care-l sustrage ordinii naturale arondându-l uneia culturale și simbolice. Gauguin pictează în experiențele sale tahitiene corpul străin, al celuilalt, iar Van Gogh își donează propria ureche, dând o miză simbolică acestei intervenții dureroase. Cubismul, dadaismul și suprarealismul destructurează și fragmentează corpul, simbolizând intrarea într-o ordine des-centrată, periferică, neconvențională. Artistul nu mai expune; el se expune fizic sau propune scenarii conceptuale sofisticate.

După Jean Baudrillard, noua ordine estetică reușește să transforme creația cea mai subtilă, realitatea cea mai nesemnificativă, cea care scapă până acum valorii, „într-un imens festival al mărfii, transformând chiar iluzia în marfa absolută”. Apogeul acestei estetici apare în a doua jumătate a secolului XX, odată cu ideea corpului tratat ca obiect de artă. Body-art este o mișcare apărută după 1960, care apelează la prezența efectivă a corpului uman, de regulă al autorului, în realizarea operei. Direcțiile de manifestare sunt diferite: fie se pune accentul pe caracteristicile formale ale corpului și pe acțiunea timpului și spațiului asupra lui, fie pe calitățile sale expresive sau simbolice.

Astfel, corpul uman devine exponat și exponent, este integrat în procesul artistic dominat astăzi de două perspective privilegiate: „abordarea semiotică și informațională, care se prelungește în abordarea comunicațională.”²

¹ Umberto Eco, *Istoria Frumuseții*, editura Enciclopedia Rao, București, 2005

² Grigore Georgiu, *Filosofia culturii*, editura Comunicare.ro, București, 2004, p. 241

În ultimele decenii, corpul devine un fapt cultural, ajungând să fie văzut în materialitatea lui ca un obiect de cult narcisist, ca element de tactică și ritual social.

De aceea în subcapitolul Corpul- Obiect de consum ne confruntăm cu o nouă viziune, cea a unei frumuseți funcționale ce rezidă în siluetă și nu în expresie; este o lipsă totală de expresie, indusă și voită, cu o anumită „descărnare” rezumată în privire.

Ochilor, porți ale sufletului, fascinanți prin simbolistică, li se extrapolează funcția de bază prin impunerea acelei priviri în gol, lipsită de obiect. Sunt ochi ce evocă o absență totală a acelui ceva ce ar putea fi în spatele corpului, a ființei, a eului interior dincolo de formă.

Dacă până acum omul era un demiurg prin arta sa, creând prin mijloace devenite rudimentare în lumina noilor perspective ce ni se deschid, în scurt timp el se va re-crea pe sine la nivel de moleculă și atom, reinventând noi estetici corporale: „iată de ce Stendhal, spirit impertinent, ironic, respingător chiar, dar ale cărui impertinențe provoacă în mod folositor meditația, s-a apropiat de adevăr, mai mult decât alții, când a spus: *Frumosul nu e decât o făgăduială de fericire.*”³

În al doilea capitol al tezei, *Shapewear- Privire retrospectivă și futuristă* am demonstrat că există o relație directă între corp și lenjerie, că acest prim strat acoperă, redescoperă și recrează o multitudine de forme și volume, de linii și contururi articulate coerent pe principiile canoanelor de frumusețe impuse de-a lungul timpului.

Reformulări corporale pe paliere istorice și culturale este o cartografiere a traseului devenirii undergarment-ului, până în secolul XX, când revoluția mentalității și descătușarea femeii, emanciparea acesteia îl transformă în obiect de seducție și fetiș cu roluri ce implică în special latura estetică și cea erotică.

De la statueta din Creta (2000 î.e.n.) pe care Elie Faure o descrie ca fiind o “păpușă “ până la renașterea care inventează crinolina, sau secolul al XIX-lea cu coliviile și corsetele sale, lenjerie sau desuurile sunt piese importante în vestimentație, de-a lungul istoriei acestea cunoscând diferite funcții: de la cea utilitară până la cea estetică, cu rol major în remodelarea corporală.

³ Charles Baudelaire, *Pictorul vieții moderne și alte curiozități*, editura Meridiane, București, 1992, pag. 381

„Femeia are dreptul și chiar datoria să pară magică și supranaturală, să uimească, să vrăjească; idol fiind, ea trebuie să se împodobească spre a fi prețuită”.⁴

Afirmația lui Baudelaire este general valabilă, indiferent de perioada de timp localizată, este o condiție sine-qua-non pe care am demonstrat-o și în subcapitolele *Un secol de metamorfoze* și *Structuri moderne și postmoderne în estetica corporalității*.

Astfel, secolul XX și începutul secolului al XXI-lea, celebrează o nouă orânduire estetică, generată de interesul crescut pentru lenjerie: aceasta este tot mai prezentă pe podiumuri și în special în colecțiile haute-couture, unde designerii și-au luat libertatea de-a o ridica la rang de artă, iar toate marile case de modă o promovează ca ținută de exterior în show-urile de haute couture, afirmându-i-i valența de seducție.

Așezate pe un pedestal, coborâte înapoi în freamătul străzilor, desuurile noului mileniu își pierd în totalitate sensul original (de undergarment) repositionându-se pentru totdeauna în lumea reflectoarelor, la vedere, unde pot fi admirate și apreciate la adevărata lor valoare: Madonna în corset Jean Paul Gaultier în Israel, Lady Gaga într-o creație Giorgio Armani din materiale neconvenționale, Rihanna la MTV Movie Awards într-o lenjerie semnată Ulyana Sergeenko, Toni Braxton sau Dita von Teese la premiile Grammy sunt doar câteva exemple din lungul șir de imagini iconice care au schimbat fundamental noțiunea de lenjerie.

În *Diversitatea expresiei vestimentare sau lenjerie și cinematografie* am descris rolul cinematografului în crearea idealurilor de frumusețe și în promovarea esteticii corporalității, realizând un colaj sugestiv de imagini, un moodboard și un storyboard capabil să transmită, dincolo de cuvinte, reprezentarea siluetei personajului desăvârșit.

Întregul capitol a fost construit coerent, pe imagini atent selectate, pentru a reliefa cu acuratețe ideile. Demersul a fost unul preponderent vizual, cuvintele având doar rolul de a accentua mesajul și a exprima concluziile.

Cuvântul „este un simbol dizolvat în întregime în ceea ce semnifică, în ceea ce ne face să înțelegem. Iar cuvântul ne face să înțelegem numai dacă e înțeles, cu alte

⁴ Charles Baudelaire, *Curiozități estetice*, editura Meridiane, București, 1971, p. 115

cuvinte numai dacă cunoaștem limba căreia îi aparține, altminteri este literă moartă, un semn, un sunet oarecare”,⁵ dar imaginea este capabilă să transmită spre universalitate o realitate tradusă diferit de fiecare receptor.

Cinematografia nu s-a sfiit niciodată să folosească imagini incitante și captivante, să speculeze sentimente și trăiri uzitând corpul uman, siluetele perfecte ale divelor.

Cele doua subcapitole sunt tratate dihotomic: în „Ipostaze nonșalante” am pus accentul pe corpul perfect al starurilor și pe esteticile corporale promovate de acestea, iar în „Filme și lenjerie” am abordat idealurile de frumusețe prin prisma istoriei lenjeriei, așa cum ne apare ea în cinematografie.

De la “Cleopatra la Madonna” am făcut un periplu printr-un secol de cinematografie, de la “vampa marelui ecran” al filmului mut Theda Bara , sex-simbolul Clara Bow, sau Mary Louise Brooks și Ginger Rogers până la Kim Basinger sau Laetizia Casta.

Personajele n-au fost alese întâmplător, doar pentru a marca un anumit deceniu al cinematografiei. Prin exemplificările pe care le-am dezvoltat am încercat să surprind anumite tipologii umane cu caractere puternice, care au reușit să creeze tendințe și să schimbe mentalități, personaje care aveau un corp perfect și nu s-au sfiit să-l afișeze în lenjerie asemeni lui Betty Grable. Denumită și *Pin-up Girl* după unul din filmele sale de succes din 1944, este una din marile vedete ale music-hallului american. Fata ale cărei picioare au fost asigurate pentru un milion de dolari, devine exponentul numărul unu al pin-up-ului – persoană ce se lasă admirată și fotografiată în spiritul culturii pop, în scopul ilustrării unei atitudini.

Laetizia Casta în 1999 debutează cu succes în cinematografie apărând în producții ca *Gitano*, regizat de Lucia Junco, *La bicyclette bleue*, regizat de Thierry Binisti, *Les Âmes fortes*, în regia lui Raoul Ruiz, sau *Rue des plaisirs* – Patrice Leconte, în acesta din urmă având apariții spectaculoase în lenjerie, vestimentație cu care era obișnuită de la faimoasele prezentări Victoria’s Secret. Acesta este doar unul din numele răsunătoare pentru care a lucrat ca model (Jean-Paul Gaultier – la care și-a

⁵ Giovanni Sartori, *Homo Videns. Imbecilizarea prin televiziune și post-gândirea*, editura Humanitas, București, 2005, p. 25

făcut debutul în cariera, Louis Vuitton, Roberto Cavalli, Chanel, Ralph Lauren, Givenchy sau Vivienne Westwood și Tommy Hilfiger fiind alte case celebre pentru care a lucrat). Apreciată mai ales în Statele Unite, a fost considerată de americani a fi «femeia cea mai sexy din lume», după Brigitte Bardot”.

Dacă în subcapitolul anterior m-am oprit asupra unor staruri de cinema care au creat imagini și idealuri de frumusețe, în următoarele rânduri am analizat câteva filme celebre sau mai puțin celebre, cu buget fabulos de mare sau independente, de la începuturile cinematografului sau din zilele noastre, care au surprins prin intermediul lenjeriei silueta feminină, dar nu numai, în diferite ipostaze.

Am dorit să demonstrez, în special prin puterea imaginilor și prin sugestivitatea lor, că lenjeria nu mai este un obiect utilitar, nici măcar unul estetic, ci dincolo de aceste funcții de bază, el devine un produs al caracterului personajului, îl definește și îi accentuează trăsăturile.

Și cum lenjeria în general înseamnă „reprezentare” după cum afirma și Anne Murphy (*The Times*), referindu-se la expoziția *A Brief History of Underwear* a muzeului londonez Victoria and Albert Museum, putem afirma că în filme este speculată prezența sa.

„Aș vrea să le acord femeilor libertatea de a fi cine vor”, spune Gaultier. (într-un interviu despre ce înseamnă să fii designer de lenjerie) „Eu personal cred că femeile sunt sexul tare; că sunt mai inteligente și mult mai puternice decât noi, și am vrut mereu să arăt o femeie stăpână pe ea, care seduce pentru că asta își dorește”.

Astfel, în filmele pe care le-am considerat reprezentative caracterele personajelor sunt potențate de aparițiile lor în lenjerie: *Anna Karenina* (2012) cu Keira Knightley și Jude Law în rolurile principale, *Pe aripile vântului*, care a deținut supremația încasărilor ani la rând, *Manina, the Girl in the Bikini*, lansat în Franța în 1953 și având-o în rolul principal pe Brigitte Bardot care avea doar 17 ani, *Payback* (1999) cu Mel Gibson și Lucy Liu, *Mr. and Mrs. Smith* sau *The Fifth Element* unde celebrul designer Jean Paul Gaultier o îmbracă pe Mila Jovovich într-o piesă vestimentară nonconformistă din benzi verticale și orizontale sunt doar câteva exemple care vin să sublinieze rolul major pe care l-a avut cinematografia în crearea noilor idealuri estetice corporale.

În capitolul patru al tezei *De la bi la tridimensional- tehnici și tehnologii contemporane* am creionat „terminologii” mai mult sau mai puțin utilizate ce denotă dincolo de concept, valențe multiple, atât funcționale cât mai ales estetice. Am considerat necesară această incursiune în lumea tipologiilor de produs de lenjerie, pentru a releva importanța construcției în actul de creație.

Estetica corporalității ultimelor decenii se traduce prin ecuații simple, clare și bine definite, formule matematice integrate în sistemul de mărimi despre care am povestit în ansamblu și pe care îl voi relua în detaliu în subcapitolele următoare, iar prin exactitate, ne duce cu gândul la canonul grecesc sau la „punerea în carou” a vechilor egipteni, demonstrând că frumusețea poate fi cuantificată și poate avea un echivalent și un grafic matematic prestabilit.

Această enumerare, de tipuri de sutien, chilot, body, centură, port-jartieră, cu explicațiile pe care le-am considerat juste, aceasta analitică pe care am dezvoltat-o, am experimentat-o mai apoi în studiile de caz din capitolul următor, generându-se firesc datorită vastei experiențe acumulate în cei 19 ani de cercetare și creație în domeniul lenjeriei și al costumelor de baie, experiență dublată de viziunea proprie.

În subcapitolul *Suprafața subordonată formei* am explicat procesele și procedurile prin care se realizează piesele vestimentare descrise, materialele, materialitățile, auxiliarele, tehnicile și tehnologiile folosite.

„Artistul își domină materialul și tehnica; dar asta nu înseamnă niciodată că el le chinuie sau le ucide, ci că le lasă libertate totală și, tocmai prin aceasta, își îndeplinește misiunea. Da, artistul va rămâne, întotdeauna, în mod intenționat înapoia a ceea ce îi permite materialul, pentru a exclude orice idee de conflict între voința sa și ceea ce materialul îngăduie sau pretinde, așadar orice conflict între voință și putință, orice impresie de insuficiență.”⁶

Prin prisma studiului meu (2000-2017) în Departamentul Creație Cercetare Dezvoltare din cadrul Jolidon, unde am contribuit la inovări majore și implementarea lor în ultimele două decenii pe segmentul lenjeriei, am reușit să extrag și să prezint elementele caracteristice care pot exemplifica faptul că tehnologiile secolului al XXI-lea au un rol definitoriu în articularea coerentă a unui produs pe corpul uman,

⁶ Theodor Lipps, *Estetica contemplarea estetică și artele plastice*, editura Meridiane, București 1987, p. 247

acest fapt implicând remodelarea ce ne conduce spre o anumită estetică a corporalității.

Capitolul „Formă și reformă – Ordonări compoziționale în prêt-à-porter și couture” este axat pe investigația experimentală a problematicilor expuse anterior. Aici am realizat o sinteză a actului creativ prin intermediul mixului instrumentelor culturale, de limbaj precum și a eului creator.

Cercetările empirice și exploratorii sunt realizate pe dihotomia a două mari concepte: (prêt-à-porter și couture) care stau la baza modului de a crea. Mă refer aici la impusele din prima categorie și libertinajul din cea de-a doua. Și pentru o mai bună înțelegere a ceea ce realizează un „creativ” într-o multinațională, am creionat o imagine de ansamblu a unui brand foarte important pe piața internațională și cel mai mare din România: Jolidon.

Cu o istorie de un sfert de secol și o ascensiune fulminantă, compania a reușit să-și promoveze misiunea, viziunea și valorile nu numai prin design-ul de identitate dat de logo sau alte elemente specifice, ci și prin fiecare colecție în parte care a suportat un șir lung de procese pornite de la viziune și ideatie, dar cu nenumărate impuse: tendințe, forme, culori, personaje țintă (grupa de vârstă, etnie, constituție, mentalitate), preț și nu în ultimul rând, materiale.

Pentru o exemplificare clară m-am oprit asupra asupra câtorva linii pe care le-am realizat pentru brand-ul *Clandestine by Jolidon*. Sunt colecții spectaculoase și provocatoare, care merg în zona lenjeriei de seducție, segment de nișă, puternic dezvoltat în ultimul deceniu. Culoarea predominantă este negru, chiar dacă întâlnim și variante de roșu, nud sau aubergine. Produsele se adresează în general unor siluete perfecte (prin conceptul lor), dar fiind articole de serie sunt gândite și tipologii cu rol de reconstrucție corporală.

Clandestine Mystery este o colecție provocatoare, realizată din materiale clasice, tul și broderie, dar inovatoare prin modul în care sunt folosite: cu decupaje sofisticate pe decolteuri și jocuri grafice de benzi ce reformulează corpul feminin.

Sensual Tattoo este o linie agresivă, cu tăieturi spectaculoase și asocieri inedite de materialități: imitație de piele și latex cu broderie gotică realizată pe tul transparent ce dă senzația de tatuaj.

Și tot de tatuaj este vorba în *Passion Garden*, unde florile delicate sunt expuse într-o interpretare sofisticată a anilor '50. Accentul cade pe silueta acelei perioade, bust conic cu talie de viespe, dar pentru a-i da o notă spectaculoasă am introdus cupele triunghi cu formă senzuală și feminină, realizate din broderie transparentă și fină, pe care am inserat-o inedit și pe spatele produsului.

Alternanța de transparent/opac a fost atent căutată, iar aglomerarea de detalii florale stilizare și contrastele valorice dau un farmec deosebit întregii compoziții. Punct, linie, pată, centru de interes, joc de proporții le regăsim pe toate într-un spațiu creat ca un tot unitar, un produs ce devine o stare de spirit pentru persoana care îl poartă.

Accente retro cu parfumul anilor '20, a divelor „rele” ca Louis Brooks sau Theda Bara care consumau alcool în timpul prohibiției și dansau charleston, le regăsim în *French Folie*, o colecție care combină într-un mod unic elemente vintage cu ultimele inovații în domeniul tehnologiei.

Același lucru îl putem afirma și despre corsetul *Dama cu camelii*, premiat la Paris, la Salonul Internațional de Lenjerie, în cadrul evenimentului Ultralingerie.

Dacă prin produsele de serie sau unicat descrise până acum am analizat transformările esteticii corporale realizate cu suportul (la propriu și figurat) lenjeriei, în rândurile următoare mă voi axa pe demonstrarea faptului că aceasta devine o armă puternică a femeii în procesul de seducție.

Pornind de la afirmația lui Baudrillard „la séduction n'est jamais de l'ordre de la nature, mais de celui de l'artifice”,⁷ am creat o minicolecție, care înglobând elemente cheie ale atracției, să probeze și să susțină faptul că lenjerie devine un truc, o armă puternică în mâinile oricărui personaj.

Așa s-a născut *Estrometria* (hormonul feminin estrogen l-am tradus sub forma impulsului sexual, iar metrie devine unitatea de măsură a dorinței).

Se nasc întrebări: „Cum poți măsura dorința? Cum poți calcula intensitatea trăirilor unui om?” Matematic vorbind, bazându-ne pe științele exacte adunăm sau scădem zerouri, mergem din zece în zece într-o direcție a axei cu multipli, în cealaltă

⁷ „seducția nu ține niciodată de natural, ci de artificiu” (traducerea autorului). Jean Baudrillard, *De la seduction*, éditions Galilee, Paris, 1979, p. 10

cu submultipli, ridici la pătrat și afli suprafața, la puterea a treia și determini volumul. Aplici formula și totul devine clar, perfect cuantificabil.

La nivel senzorial însă, totul se transformă: un simplu gest, o atingere pot determina o creștere exponențială a trăirilor. De aceea am încercat prin intermediul artei o oglindire a realității prin imagini estetice și expresive. Astfel, colecția mea se dorește o incursiune în adâncurile sufletului uman, o rezolvare a ecuațiilor cu necunoscute multiple (trăire, pasiune, dragoste), o unitate de măsură a intensității sentimentelor.

Estrometria este o linie de lenjerie neagră, gândită pe diverse tipologii de produse, volumetriile siluetei feminine fiind destructurate și restructurate într-o geometrie rece și colțuroasă, în care predomină triunghiurile și romburile, forme pe care le găsim și în motivul decorativ al accesoriilor înglobate. Acestea sunt realizate dintr-o ie de Muscel, țesută și cusută manual, cu fir metalic la începutul secolului XX. Nu întâmplător am ales aceasta alăturare de materialități și elemente decorative: dincolo de valoarea dată de timp și minuțiozitatea execuției, vorbim și de valoarea intrinsecă a ornamentației, de simbolistica motivelor înglobate, lenjerie devenind astfel, mai mult decât acoperământ, depășind funcția utilitară și chiar cea estetică, „îmbracă o nuditate mai intimă decât cea pe care o dezvăluie corpul.”⁸

Pornind de la afirmația lui Hegel că „frumosul însuși trebuie conceput ca idee, și anume ca idee într-o formă determinată, ca ideal”⁹, putem concluziona că frumosul natural, adică silueta feminină cu imperfecțiunile sale poate fi corectată prin intervenția frumosului artistic – lenjerie și mai exact cele zece tipologii de produse pe care le-am dezvoltat în această colecție.

Corsetul realizat de mine reconstruește silueta feminină într-o viziune proprie: am păstrat trăsătura definitorie (talie subțire), dar am regândit toate celelalte volume mixând idealuri de frumusețe din diverse epoci și curente. Am încercat astfel să răspund la una din întrebările pe care mi le-am pus la începutul acestei lucrări: „Lenjerie neagră, obiect de seducție, este concepută pentru un corp perfect, sau remodelează corpul spre perfecțiune?”

⁸ E. Lemoine-Luccioni, *La robe. Essai psychanalytique sur le vêtement*, Seuil, 1983, p. 16

⁹ G. W. F. Hegel, *Prelegeri de estetică*, Editura Academiei, București, 1966, p. 113

Chilotul gândit pentru acest corset este aparent un simplu brazilian, cu talie joasă, din dantelă neagră, cu motivul geometric voit spart. Romburile translucide devin triunghiuri alternate după o linie orizontală de simetrie într-un ritm egal, întrerupt însă la nivelul spatelui, în zona lombară printr-un accent de culoare, care devine centrul de interes al produsului, conducând privirea spre vertebrele L4-L5 și involuntar spre osul sacrum.

Din dorința de a exemplifica faptul că „există o relație directă între corp și lenjerie, aceasta din urmă reformulându-l și influențându-l din perspectiva canonului” (întrebare pe care mi-am pus-o în *Argument*) am realizat în colecția *Estrometrie* două body-uri care au un element comun, dar compoziții total diferite.

În ambele cazuri am folosit pentru bust un tull total transparent, pe care am presărat cristale Svarowski în zona mameloanelor. Am creat astfel, fiind vorba despre o linie de lenjerie de seducție un „tease” vizual: se întrevede și totuși lasă loc imaginației... trebuie să ghicești, să-ți închipui ce este în spatele reflexelor colorate aruncate de fațetele cristalelor.

Nu putem realiza o colecție de seducție fără să acordăm atenția cuvenită centurii, pe care am asociat-o cu un sutien balconet. Conceput ca tipologie de produs pentru busturi mari, pline, e caracterizat printr-un decolteu foarte puțin adânc, în formă pătrată sau un pic dreptunghiulară.

Nu întâmplător am făcut această alegere și aceste asocieri, ci din dorința de a crea iluzii optice care să-mi răspundă la întrebările legate de capacitatea de remodelare a corpului prin intermediul lenjeriei și de asemenea să-mi argumenteze practic ipotezele și teoriile emise.

Chilotul centură este și el o replică compozițională a sutienului. Conceput din dantelă neagră, secționată pe același motiv geometric de triunghi (jumătate de romb), urmărește îndeaproape linia decolteului și se continuă cu o porțiune lată de tull transparent, pus în strat dublu, pe care sunt aplicate cristale care alături de benzile negre par tatuate direct pe piele. Materialul, rigidizat prin modul de croire exercită o presiune uniformă asupra corpului, distribuind în mod egal depunerile grase. Astfel talia și bazinul sunt remodelate (subțiate) atât fizic cât și vizual .

Ultimul ansamblu este probabil cel mai dihotomic și totuși elementele crează un tot unitar, ancorându-l perfect în tendințele momentului. Așa cum întreaga colecție se dorește un periplu prin diverse perioade ale istoriei artei, și în cazul de față asistăm la o fuziune inedită de elemente care au rolul de a sublinia încă o dată faptul că lenjeria a avut și are un rol covârșitor în modelarea estetică a corporalității în funcție de idealurile de frumusețe.

Este o juxtapunere de elemente extravagante ale rochiei franțuzești „à la polonaise” din secolul al XVIII-lea și puternice influențe baroce spaniole din secolul al XVII-lea de la curtea lui Filip al IV-lea, cu invenții de la sfârșitul secolului XX.

Pentru a accentua nota seductivă a colecției am adăugat jartiere. Înglobate în produs sau detașabile acestea au mai mult un rol estetic decât funcțional. De la apariția benzilor de silicon care se aplică pe marginea superioară a ciorapului făcându-l să stea lipit de picior, jartierele și-au pierdut utilitatea, dar au rămas în subconștientul sexului opus ca și obiecte fetiș care trezesc sentimente. Ele se regăsesc alături de ciorapii de plasă și pantofii stiletto ca și elemente de styling ce vin să completeze atmosfera pasională a *Estrometriei*.

Un ultim element de styling, atent căutat, îl reprezintă arcurile din fotografiile lucrărilor. Ele fac trimiteri clare și directe la prințese războinice și amazoane. Prin această alăturare neobișnuită de elemente am încercat să conturez mai clar personajul colecției mele: este o femeie cu un caracter puternic, căreia îi place să domine, o luptătoare care pune pasiune în tot ceea ce întreprinde, care-și urmărește scopurile cu tenacitate, fără a da înapoi în fața vicisitudinilor de orice fel.

Estetica corporalității reprezintă pentru mine un concept dezirabil (în sensul în care merită să fie dorit, studiat, aprofundat și înțeles în multitudinea valențelor sale).

Corpul uman, acest suport pe care se așează haina devine principalul pivot al lucrării de față: studiind corpul am descoperit forma de bază și necesitatea acesteia de a tinde spre perfecțiune, fapt care a determinat o investigație atentă a posibilităților de modulare a volumului cu ajutorul vestimentației.

Am adus în prim plan silueta feminină și am încercat să o studiez prin prisma istoriei și teoriei artei, în multitudinea aspectelor sale date de condițiile socio-culturale ale vremii, de influențele geografice, economice, politice, religioase și, nu în ultimul

rând, etice și morale care au contribuit fundamental la percepția pe care am avut-o și o avem despre corpul uman.

În întregul meu demers s-au născut întrebări care au generat alte întrebări și căutări, dar și aprofundări de termeni și situații, precum și răspunsuri în plan teoretic sau practic.

Am abordat subiectul sistematic, pornind de la noțiuni de tipologie umană și anatomie artistică ce studiază din punct de vedere estetic un ideal al proporțiilor și relația dintre diversele dimensiuni ale părților componente în vederea realizării unui canon de frumusețe.

Apoi, am concluzionat obligativitatea studierii esteticii corporalității prin ochii artiștilor. Acest fapt m-a făcut să încerc să surprind subiectivismul fiecăruia, modul în care filtrau realitatea și cum o traduceau în operele lor și, printr-o cercetare amplă a istoriei artei și în special a istoriei costumului am găsit răspunsuri la întrebări legate de estetica corporalității. Demersul meu este unul riguros construit. Așa cum în procesul tehnologic de construcție a unui tipar pornim de la o grilă formată din verticale și orizontale ce ne dă matrița de bază de la care putem obține orice punct ajutor de curbură, ce definește apoi liniile sinuoase, convexe sau concave, tot așa, în lucrarea de față mi-am stabilit niște repere, niște perpendiculare, dacă le pot numi astfel, de la care să pot porni și să pot broda pentru a ajunge la nuanțe și subtilități.

Bogăția surselor de informare la care am avut acces în timpul elaborării acestei teze m-a ajutat să pot pătrunde tot mai adânc în miezul problematicilor tratate și să generez noi direcții de calcul și apreciere, de cuantificare a domeniului cercetat.

Așa am ajuns să studiez diversitatea expresiei vestimentare tradusă prin rolul pe care l-a avut cinematografia în crearea unor idealuri de frumusețe.

În secolul la XXI-lea, de multe ori lenjeria a devenit o alternativă ieftină și convenabilă pentru chirurgia estetică. S-a creat o adevărată industrie ce are la bază produsele modelatoare. De aceea am considerat necesar, bazându-mă pe experiența mea de 18 ani ca designer la Jolidon să înglobez într-un capitol al tezei toate elementele care țin de construcție și modelare: tipologii de produse, modalități de realizare a acestora și, nu în ultimul rând, materiale și tehnici inovative care au un rol

definitiv în aranjarea perfectă pe corp a produsului și reorganizarea volumelor în conformitate cu estetica corporală impusă.

Și după ce am surprins într-o manieră teoretică valențele fundamentale sau secundare (pe care le-am numit derivate) ale esteticii corporalității, am demonstrat apoi, prin intermediul lucrărilor proprii rolul corsetăriei și aportul adus de aceasta în reformularea volumetriilor siluetei feminine.

Astfel, am demonstrat că lenjeria prin capacitatea sa de remodelare devine o armă puternică în mâinile unei femei care știe să o folosească, devenind un paravan între cum este și cum vrea să fie, ce vrea să arate, să emane și să lase să se înțeleagă.

După cum afirma și Baudelaire, „Femeia are întru totul dreptul, și îndeplinește chiar un soi de datorie, de a se strădui să pară magică și supranaturală; trebuie să uimească, să farmece; idol fiind, trebuie să se acopere cu aur pentru a i se pune cununi de laur. Trebuie prin urmare să folosească toate artificiile pe care le oferă artele pentru a se ridica deasupra naturii spre a subjuga mai bine inimile și a uimi mai mult spiritele. Puțin contează dacă șiretlicul și artificul sunt cunoscute de toată lumea, de vreme ce succesul e sigur și efectul întotdeauna irezistibil. Iată considerațiile în care artistul filosof va găsi cu ușurință legitimarea tuturor meșteșugurilor la care au recurs de când lumea femeile spre a-și consolida și diviniza, ca să spunem așa, fragila frumusețe.”¹⁰

¹⁰ Charles Baudelaire, *Pictorul vieții moderne și alte curiozități*, editura Meridiane, București, 1992, p. 413

